

בחודש יולי 1977 היו אזרחי ישראל עדיין המומים מתוצאות המהפך הפוליטי שהתחולל בבחירות חודשיים קודמילכן. עיני הכל היו מופנות לממשלה החדשה, שזה עתה החלה בכהונתה. הרוחות סערו סביב תוצאות הבחירות להסתדרות, מינויו של משה דיין כשר-החוץ בממשלתו של בגין והוויכוח המתמשך על הצטרפותה של ד"ש לממשלה.

רק מעטים התעניינו אז במה שהתחולל במדינה השכנה, מצריים. הידיעות על הקרבות שפרצו בגבול מצריים-לוב במחצית השנייה של חודש יולי, נדחקו לשולי החדשות עלידי ידיעות פנים, ובעיקר עלידי הצהלה וההתלהבות הכלליות מקבלת-הפנים שערך הנשיא ג'ימי קארטר למנחם בגין בביקורו הראשון בארצות-הברית.

אולם אותה מילחמה קצרה שהתמשכה שישה ימים, בין מצריים ולוב, שנשכחה זמן קצר לאחר-מכן בסערת המאורעות המסחררים, היתה בעלת משמעות גורלית דווקא לבני ישראל. מה שאירע במילחמה זו בישר, למעשה, את התפנית ביחסו של נשיא מצריים אנוואר אל-סאדאת כלפי ישראל וכלפי ממשלתו של מנחם בגין. המהלכים החשאיים שקדמו למילחמה זו הם ששיכנעו, למעשה, את סאדאת להאמין כי ניתן להגיע לידי הסדר שלום דווקא עם מנחם בגין, והם שהניעו אותו לפתח ביוזמת השלום שלו.

התפנית ביחסו של סאדאת כלפי בגין וכלפי ממשלת ישראל היתה חדה, לא הדרגתית.

כאשר נודעו בעולם תוצאות המהפך הפוליטי בישראל, נולד מייד החשש כי כינונה של ממשלה ימנית-ניצית בישראל עלול להוביל למילחמה נוספת, בלתי-נמנעת, בין ישראל למדינות-ערב. במשך קרוב לחודשיים מאז ה-17 במאי 1977, יום הבחירות, היו העיתונים גדושים ידיעות על המתח הגובר והולך בין מצריים וישראל.

שלושה שבועות אחרי הבחירות התלוננה ישראל, כי המצרים מפרים את הסכם-ההפרדה בסיני כשהם מעבים את קווי-הים שם, ומכניסים לסיני כוחות מעבר למה שהותר להם בהסכם-ההפרדה. היילי טרגראף הלונדוני דיווח, כי מצריים עיבדה אסטרטגיה חדשה של מילחמה מוגבלת בישראל, תוך גרימת אבידות כבדות. "שרי-החוץ המצרי, איסמעיל פהאמי, הצהיר אז גלויות: "בגין צריך לכפר על עברו עלידי ניסיון להיפוש פתרון של שלום. אם לא ישנה בגין את השקפתו, נתקרב למילחמה!"

גם הנשיא סאדאת עצמו ניראה קיצוני בהצהרותיו יותר מאשר קודמילכן, בעת שנראה היה כי עומדים לכנס את ועידת ז'נבה, ב-14 ביולי עוד הצהיר סאדאת: "גם חמש שנים אחרי חתימת חוזה-שלום לא נכון יחסים עם ישראל. לא אשים קץ למצב הלוואמה, עד שאחרון החיילים הישראליים יפונה מהשטחים!"

אולם יומיים אחר-כך, יכלו חדי-העין להבחין בשינוי הטון של סאדאת כלפי ישראל. הנשיא המצרי הוסיף אומנם לטעון כי "בגין נסע לארצות-הברית לבלבל את דעת הקהל", אולם יחד עם זה כבר התרכך, טען כי "לראשונה מוכנה מצריים להפסיק את מצב הלוואמה שלה עם ישראל ואו תחיה ישראל, לראשונה בהיסטוריה, בשלום". חמישה ימים לאחר-מכן פרצו הקרבות בגבול המצרי-לובי, כאשר כוח מצרי פלש לכפר לובי המרוחק כ-16 קילומטר מהגבול. פרצה מילחמת ששת-הימים המצרית-לובית, שנראתה באותם ימים בלתי-מוכנת ובלתי-ברורה.

ידיעה סנסציונית

בילעדית

סאדאת טען אז כי הוא נאלץ לפעול נגד לוב בגלל פעולות החתירה של קדאפי נגד מיסטרו. מטוסים מצרים הפציצו שדות-תעופה לובים, והלמו בכוחות-שיריון של הצבא הלובי.

אולם הפעולה המרכזית של המתקפה המצרית נערכה רק ארבעה ימים אחרי שהחלו הקרבות במידבר המערבי. ב-25 ביולי פשטה יחידת-צנחנים מצרית, מוטסת במטוסים על נווה-המידבר בעומק של 35 קילומטרים בתוך לוב, לדיברי העיתונות המצרית באותה תקופה. נערכה הפשיטה הגדולה על מחנה-אימון של טרוריסטים.

באותו נווה-המידבר שבעומק לוב הוכשר כוח מיוחד, שתוכניתו היתה לחדור למצריים ולערון בה פיגועים חבלניים במטרה להפיל את מיסטרו של סאדאת. שם התאמנו בצוותא אנשי חזית הטרור הפלסטינית, מתנדבים לובים ושמאלנים מצרים, ממחוגי מיסטרו של סאדאת. רק לאחר שחולל מחנה זה ומרבית שוכניו נטבחו, הסתיימה מילחמת מצריים-לוב. לימים הודו המצרים, כי חיטולו של אותה מחנה-טרוריסטים היה המשימה העיקרית, והחשובה ביותר, שבגללה פתחה מצריים במיתקפה על לוב.

ראוי לציין, כי בעת שהתנהלו הקרבות הצהירה ממשלת ישראל, פומבית, כי בשום פנים לא תפר את הסכם ההפרדה בסיני, גם אם תיאלץ מצריים להעביר כוחות

הסוד השקט ביותר

מה קדם לביקורו של סאדאת בירושלים?

צבא מסיני לחזית לוב. הצהרה זו שימשה בסיס לכמה הצהרות שהגיעו ממוסקווא ומטריפולי, במהלך המילחמה המצרית-לובית ואחריה, שעל-פיהן ניצבה ישראל מאחרי המיתקפה המצרי. רית, רדיו מוסקווא טען אז, כי היתה זו ישראל שסיכסכה בין מצריים ללוב. ממשלת לוב פירסמה כמה הצהרות, שבהן טענה כי ישראל היא האחראית למיתקפה המצרית. טיים מצרי שהופל בשעת התקפה על בסיס לובי ונלקח בשבי, אולץ לטעון כי סאדאת אינו אלא "מרגל ישראלי". באותם ימים ניראו טענות אלה מגוחכות ומשוללות כל יסוד. אולם כיום ניתן לראותן באור שונה לחלוטין. בשבוע שעבר פירסם העולם הזה (2124) במדור תשקיף ידיעה סנסציונית שרק מעטים ידעו לקרוא את החבו בין שורותיה. הידיעה נשאה את הכותרת "סאדאת

חב חוב אישי לבגין" ונאמר בה, בין השאר: "סאדאת לא ייכנע ללחצים המופעלים עליו מצד מדינות כמו סעודיה וכוויית, להכריז על כישלון יוזמת השלום שלו. ינסה להשאיר את הדרך למשאומתן עם ישראל פתוחה עד כמה שאפשר, כך טוענים נציגים מצריים רשמיים בחו"ל.

הם מסבירים תחזית זו בהסבר שיש בו כדי להטיל אור חדש על יוזמתו של סאדאת ועל נכונותו לבוא לירושלים. על-פי טענה זו חב הנשיא סאדאת למנחם בגין חוב אישי שאותו לא ישכח לו לעולם.

"חוב זה", המשיכה הידיעה הבילעדית וסיפרה, נוצר בימים הראשונים אחרי המהפך הפוליטי בישראל, בעת חילושי השילטון. עניין מסיים שהובא להכרעתם של ראש-הממשלה יצחק רבין ושר-הביטחון דאז, שימעון פרס, נמסר להכרעתו של בגין, למרות שטרם כיהן אז כראש-הממשלה בפועל. להחלטתו של בגין באותו נושא היתה השפעה מכרעת על מעמדו של הנשיא סאדאת במצריים. בעיקבותיה נולדו בליבו תיקוות כי יוכל להגיע עם בגין להסדר-שלום, והחלו המהלכים הראשונים שהובילו למסע הנשיא המצרי לירושלים.

עד כאן, הידיעה שפורסמה בגיליון העולם הזה בשבוע שעבר.

חובו של

סאדאת לבגין

יום אחד בלבד אחרי הפירסום — הסתום למחצה — בהעולם הזה, הופיע הגנרל האמריקאי ג'ורג' קיגן, מי שהיה מפקד המודיעין של חיל-האוויר האמריקאי, בסימפוזיון שנערך בוואשינגטון מטעם המכון האמריקאי למחקר במדיניות-חוץ. נושא הסימפוזיון היה: "המאזן האסטרטגי במיזרח-התיכון והשלכותיו על המדיניות ה"אמריקאית". באומו לפני חברי המכון חשף הגנרל קיגן, לראשונה, גילויים שלא פורסמו מעולם.

טען קיגן בנאומו: "מידע מודיעיני מישראל סייע, פעמיים, למנוע הפיכה בחצר המלכות בסעודיה, וכן לסכל פעמיים או שלוש ניסיונות-התנקשות — בהשראה סוביי" טית — בחייו של נשיא מצריים."

קיגן לא פירט מתי וכיצד נמסר המידע המודיעיני מישראל למצריים, אולם דבריו היוו אישור פומבי ראשון לתיאוריה המהלכת זה כמה חודשים בין עיתונאים זרים, בעיקר אמריקאים, לגבי המיפנה שהתחולל אצל הנשיא סאדאת, ואשר הניעו לפתוח ביוזמת השלום שלו.

על-פי גירסה זו הגיע לידי ישראל, בדיוק בתקופה של חילופי השילטון בין ממשלות המערך הליכוד, מידע מודיעיני חשוב שנגע ישירות למצריים, ללא כל קשר לישראל. בעת חילושי השילטון הועבר המידע שהתקבל לידיעתו של מנחם בגין, ולידיו נמסרה גם ההכרעה מה לעשות בו.

בגין התעניין או אצל קודמיו לשילטון מה היו הנהגים המקובלים בעבר במיקרים כגון זה. נמסר לו כי בדרך-כלל היה מקובל לשמור מידע כזה בסוד, או להעבירו לידי סוכנויות הביון האמריקאיות, כדי שיעשו בו כחפצו או ישתמשו בו למטרותיהן. בגין, על-פי אותה תיאוריה, תמה על כך ושאל: "מדוע לא להעביר את המידע ישירות למצריים?"

כתוצאה מכך נמסר למצריים, בדרך ישירה, המידע שהגיע לידי ישראל ואשר כלל פרטים על ההתארגנות ללוב, שמטרתה להכשיר יחידות-טרור שיפעלו במצריים כדי להפיל את שילטונו של סאדאת, וינסו אף לחסלו פיסית.

תחילה התייחסו המצרים, כך טוענת התיאוריה, באי-אמון ובהתסיגות, למהימנות המידע שהגיע אליהם מיש-ראל. אולם כאשר אימתו חלק מהמידע, החליטו לחסל את בסיסיה-האימון של הטרוריסטים בלוב עוד לפני שאלה יחלו בפעולתם המתוכננת במצריים. כתוצאה מכך פתחו המצרים במיתקפה על לוב. את האישור הסופי למידע שנמסר להם קיבלו בעת הפשיטה על נווה-המידבר, ששימש כבסיסיה-האימון הגדול ביותר להתארגנות האנטי-מצרית בלוב.

על-פי גירסה זו, המידע שנמסר למצרים על תוכניותיו של קדאפי להפיל את סאדאת, לא היה המידע היחיד שנמסר להם ישירות. בדרך דומה סוכל ניסיון-התנקשות בהשראה לובית בנשיא סודאן, ג'עפאר אל-נומירי, בן-בריתו של סאדאת.

סאדאת קיבל את העברת המידע החיוני ישירות אליו כמחווה של רצון טון מצד מנחם בגין, וכרמז לנכונות מצד בגין לפתוח תקופה חדשה ביחסים שבין ישראל למצריים. כתוצאה מכך נפתחו מגעים ישירים בין נציגים מצריים וישראלים בדרגים נמוכים, ואלה סללו את הדרך לקראת פגישות בודדגים גבוהים יותר. באותן הפגישות, שתיאורים על אודותן החלו מסתננים לכלייה-התיקשורת רק באחרונה, הוכשרה הקרקע ליוזמת השלום של סאדאת ולביקורו בירושלים.

שבה בוצעה ההצתה, ישן עם אשתו בביתו. אלא שכאשר תמו ימי מעצרו של שוי ראפי והוא הובא ממישטרת חולון לבית-המישפט בפעם השלישית, חל מיפנה מפי-תיע, חוקרי מרחב יפו הציגו לפני השופט מידע סודי, וזה השתכנע בריבמקום ועצר את שוראפי ל-15 ימים נוספים. מאז לא שוחרר, הוא הועמד לדין בנובמבר 1977, נעצר עד לתום ההליכים המישפטיים נגדו, וישב במעצר עד לזיכויו — השבוע.

בכתב-האישום שהוגש נגד חאפו שורא-פי טען התובע, עורך-הדין סכרין שרטר,

מישפטים על ניסיונות לרצח. משניהם זוכה. החוקרים חשדו שהמציתים האלמוניים התכוונו להתנקם באחיו של יוסף, סולומון (סלים) משראוי, הידוע כמי שסייע למיש-טרה בלכידת סוחר-סימם ביפו. בפקודת השופט נעצר חאפו שוראפי לשיבעה ימים, ולאחר-מכן הוארך מעצרו בארבעה ימים נוספים. נראה היה שבידי החוקרים אין ראיות מפלילות נגדו. הוא מסר אליבי לגבי מעשיו בליל המיקרה, וטען שבשעה 3.30 לפנות-בוקר, היא השעה

כתוצאה מן ההצתה ניכווה קשות הילד יוסף משראוי (12) בכל חלקי גופו, אושפז בבית-החולים והיה שרוי בחוסר-הכרה ב-משך יותר מחודש. מאז עבר הילד שישה ניתוחים, אך חרף מאמצי הרופאים נותר גופו חרוך ומלא צלקות מעוררות-חלחלה. צוות-החקירה המיוחד שהוקם במטה מרחב יפו, בראשותו של רביפקד אברהם דגון עזר, למחרת המיקרה, כמה עשרות חשודים, וביניהם חאפו שוראפי בן ה-29, עבריו מוכר למישטרה שנחשד בעבר כסוחר-סימם ואף היה נאשם בעבר בשני

סגן בכיר ראשון לפרקליט מחוז תל-אביב כי הנאשם, יחד עם אחרים, שידח בליל המיקרה אוש בדירת מישפחה משראוי מרחב התפוח ביפו, כי שפחה זאת על-ידי זיקת מיכל-בנון וקופסת-גפרורים בוערת דרך חלון הבית וכי בכך גרם כוונות חמורות ליוסף משראוי בן ה-12. הוא האשם בהצתה ובניסיון-לרצח. **הקלפה במעצר**. המידע הסודי נגד שוראפי, שהפך בינתיים ראיה נגדו במיש-פט, התבסס על עדותו של זאב ומריטוב, (התשך בעמוד 40)